Opłata pocztowa uiszczona gotówką.

Nr. 298. Lwów, Piątek dnia 21. Grudnia 1923. Rok XLI.

PRENUMERATA: Miesięcznie we Lwowie 1,100.000 mp, z dostawą do domu 1,200.000 mkp, z przesyłką w Polsce 1,200.000 mkp, w innych państwach 1,500.000 m.

CENA NUMERU 50.000 mp

Konto czekowe P. K. O. 140.561.

KURJER LWOWSKI

wychodzi codziennie o godzinie 6 rano.

REDAKCJA ul. Ossolińskich l. 15. ADMINISTRACJA ul. Chorążczyzny l. 26. — Adres telegr. „Kurjer" Lwów. — Telef. redakc. 19. Od 10 wieczór telefon 871.

Nakładem Spółki Wydawniczej „Kurjera Lwowskiego". Redaktor naczelny: Dr. Włodzimierz Jampolski.

Od Witosa do Grabskiego.

Chory Sejm i połowiczne rozwiązanie.

Historja czasem zwykła się powtarzać z pewnemi ironicznemi modyfikacjami. Dwa i pół lat temu, w czasie bolszewickiej inwazji p. Władysława Grabskiego na fotelu premiera zluzował p. Witos i ogół odczuł ten fakt jako zmianę na lepsze. Obecne przesilenie kończy się w ten sposób, że miejsce p. Witosa zajmuje p. Władysław Grabski i znów znaczna większość, nie wykluczając tych, którzy co do składu jego rządu mają dość poważne zastrzeżenia, upatruje w tem zwrot na lepsze. Kwalifikacje i autorytet p. Grabskiego nie zmieniły się; natomiast walor polityczny p. Witosa i resonans, który wywołuje jego osoba, znacznie się obniżyły. Karta działalności p. Witosa w większym stylu została zamknięta.

Chwila obecna, tak poważna, nakazuje spokojnie i objektywnie rozpatrzyć przebieg wypadków i ich efekt końcowy.

Punktem wyjścia obecnego przesilenia było bankructwo obecnego rządu i jego większości, złożyły się na nie niemoc wewnętrzna-prawicowego fanatyzmu i głodu władzy i rozprzężenie moralne i organizacyjne, któremu uległ Piast, obecnie nieboszczyk polityczny. A gdyby bankructwo to obejmowało tylko partje i osoby; niestety, całe państwo cierpi z powodu niego, każdy poza garścią inflacyjnych macherów, spekulantów, wywozowców, waluciarzy, odczuwa jego skutki na własnej skórze. Nędza wewnątrz państwa, obniżenie jego powagi na zewnątrz, oto rezultaty rządów Chjeno-piasta, który pchał się do nich tak żarłocznie i bezwstydnie.

Po zawaleniu się rządu p. Witosa ciężar sytuacji przesunąć się musiał na lewo, do jakiego punktu, to zależało od uznania przywódców demokracji polskiej, przed którymi stawał wybór między rządem pozaparlamentarnym, pracującym w harmonji z zasadniczemi linjami wytycznemi ich państwowej i społecznej polityki, a wyraźnie parlamentarnym, firmowanym przez stronnictwa polskiej lewicy. Między temi możliwościami mieściły się inne, pośrednie. Jedną z takich pośrednich form obrano.

Postanowiono stworzyć rząd pozaparlamentarny pod przewodnictwem wybitnego parlamentarzysty, posła Thugutta. Poseł Thugutt i Związek P. S. L., którego klubowi w izbie poselskiej przewodniczy, dali w ten sposób dowód wielkiej odwagi cywilnej, poczucia i poświęcenia obywatelskiego, co więcej, wiary w dobrą wolę przeciwników. Bo zdarza się to w atmosferze dojrzałej kultury politycznej, że przeciwnicy walczą ze sobą w świetle dnia, bronią niezatrutą, i z pełnym dla siebie szacunkiem, a zużyty rząd i jego stronnictwa nie utrudniają pracy swoim następcom już u jej zaczątku.

U nas stało się inaczej.

Dotychczasowa mniejszość rządów podzieliła między siebie role. Endecja i klub Dubanowicza zajęły stanowisko nieprzejednane, prowokujące, grożące; chadecja z p. Korfantym i Piast z p. Witosem — może i nie bez podszeptów p. Rataja czekającego w ukryciu na rozwiklanie się sytuacji i korzystną dla siebie okazję, wdały się na wabika w pertraktacje, by zaciemnić sytuację mnóstwem zmiennych formuł, kombinacji i rezolucji, przewlec przesilenie i zarobić na zwłoce i zamieszaniu. P. Korfantemu uśmiechał się połów w mętnej wodzie, p. Witosowi zemsta, a i p. Rataj zapewne nie czekał bezczynnie na zrządzenie losu.

Przywódca największej grupy opozycyjnej obłudzie chjenopiastowej przeciwstawił szczerość partyjnym krętactwom wzgląd na dobro państwa, metodom byłych zamachowców i obecnych geszefciarzy pełną lojalność, ścisłą legal ność w doborze środków i tworzeniu sytuacji. P. Thugutt i Związek P. S. L. okazali swą najlepszą wolę; chodziło im o państwo, nie o władzę. Choroba rozprzęgającego się sejmu, intrygi i zawiści uniemożliwiły p. Thugottowi zrealizowanie swej misji na gruncie obecnego sejmu i dlatego złożył ją z powrotem w ręce prezydenta Rzpltej.

Wybór p. prezydenta przesunął się po tej próbie bardziej na prawo i padł na osobę p. Władysława Grabskiego, człowieka bezpartyjnego, polityka, który dla swego charakteru i gotowości do pracy publicznej w najczystszej jej formie zasługuje na pełny szacunek. P. Grabski mimo że przeszłością związany jest z prawicą i mimo wysiłków niepowołanych doradców usiłował szukać dróg porozumienia z lewicą. Że nie we wszystkiem to się udało — co w składzie gabinetu jest widoczne — to z pewnością nie wynikło z niechęci nowego premjera, lecz z zewnętrznych wpływów i nastrojów, które nań oddziałały i którym częściowo uległ. Drogi dalszego porozumiewania się z pewnością nie będą przecięte, a od ich form zależeć będzie charakter — a może i skład — nowego gabinetu i jego polityki.

Dla lewicy polskiej obecne rozwiązanie przesilenia, choć jest bezsprzecznie zmianą na lepsze i stanowi poważny jej sukces, nie jest idealnem i niema powodu niem się entuzjazmować. Jest to etap na dalszej drodze, wobec którego objektywizm, podyktowany względami na dobro państwa, jest wskazany. Ideowość, czystość polityki lewicowej, solidarność jej stronnictw rzuciły ziarno, które w przyszłości — może niedalekiej — wydadzą pełny plon.

W. J.

Nowy rząd mianowany.

SKŁAD NOWEGO GABINETU.

Warszawa, (tel. wł.) (G.) Dziś o godz. 6'30 wieczór prez. Rzplitej na wniosek p. Władysława Grabskiego, któremu powierzył misję tworzenia gabinetu podpisał nominację pełnego składu nowego gabinetu: a mianowicie:

Prezyd. R. Min. i min. skarbu Wł. Grabski, min. spraw wewn. Wł. Sołtan (wojew. warsz.) **min. spr. wojsk. gen. Sosnkowski, min. ośw. publ. i wyzn. relig. Dr. Bron. Miklaszewski, min. pracy i opieki społ. Ludw. Darowski, min. kol. żel. inż. Kazim. Tyszka** (b. dyr. kolei prywatnych w Rosji a obecny współpracownik p. Moskalewskiego w nadzw. komisarj. oszczędn.) **min. sprawiedliwości Wł. Wyrzanowski. min. przem. i handlu inż. Józef Kiedroń, min. ref. roln. prof. Ździ. Ludkiewicz. kier. min. spraw zagr. Dr. Karol Bertoni. kier. min. roln. dr. Józef Raczyński, kier. min. rob. publ. Miecz. Rybczyński.**

Mianowanie p. **Zamoyskiego** min. spraw zagr., oraz p. **Zygmunta Chrzanowskiego** ministrem rolnictwa **zależy od ich odpowiedzi**, albowiem pierwszy jak wiadomo jest posłem w Paryżu, drugi zaś chwilowo przebywa w Londynie. Po otrzymaniu dekretów nominacyjnych nowy premier o godz. 7'30 udał się do prezydjum Rady Ministrów i **natychmiast objął urzędowanie**.

DYMISJA PODSEKR. STANU M. SEYDY.

Warszawa. (Tel. wł.) (G) Podsekretarz stanu w min. spr. zagr. dr. Marjan Seyda jeszcze przed nominacją p. Grabskiego **złożył** podanie o dymisję.

WSTRZYMANIE NOMINACJI NOWYCH WOJEWODOW.

Warszawa. (Tel. wł.) (G) Przed ustąpieniem rządu Witosa przesłane zostały do Belwederu następujące dekrety nominacyjne na **wojewodów**: dra **Iszkowskiego** na wojew. kieleckiego, p. **Bilskiego** na wojew. lwowskiego, **p. Kowalikowskiego** na wojewode krakowskiego, p. **Garapicha** na wojewodę stanisławowskiego, p. **Krokowskiego** na wojewodę katowickiego, **p. Konckiego** na wojew. wołyńskiego, i **p. Jurysłowskiego** na wojew. poleskiego. — Poza tem przedstawione zostały do podpisu p. prezyd. Rzpltej dymisje wojewody białoruskiego p. Popielawskiego i wojew. pomorskiego p. Brejskiego. Dekrety te nie są jeszcze podpisane w oczekiwaniu na opinję nowego rządu.

Jak przyszło do mianowania nowego rządu?

Premjer Grabski ofiaruje marszałkowi Piłsudskiemu szefostwo sztabu generalnego.

Warszawa. (Tel. wł.) (G) **Nominację gabinetu** poprzedziła

Konferencja p. Grabskiego z przedstawicielami mniejszości narodowych.

Z rozmów tych zasługuje na uwagę to, że p. Grabski zakomunikował przedstawicielom mniejszości, że będzie stał **na gruncie istniejących ustaw,** ale że wszystko co drażniłoby ludność polską, musi odsunąć na przyszłość.

Co do

REFORMY ROLNEJ

p. Grabski zakomunikował, że zwróci się do sejmu o

odroczenie jej wykonania.

Po tych wyjaśnieniach **przedstawiciele Ukraińców i Niemców zakomunikowali, że nie liczą ze strony p. Grabskiego na dążenie do zmiany dotychczasowej polityki narodowościowej i ze wobec** tego,

nie udzielą mu zaufania.

Kiedy p. Grabski miał już gotowy skład gabinetu, wówczas przedstawił go reprezentantom — wszystkich klubów. **Kluby prawicowe poczyniły zastrzeżenia co do gen. Sosnkowskiego i J. Darowskiego, twierdząc, że są to mężowie zaufania lewicy,** natomiast **kluby lewicy** demokratycznej **zas rzegły** sobie zupełnie **wyraźną opozycję do gabinetu, gdyby pozostał:**

Inż. Nosowicz

przy tece kol. żelaznych, a to **ze względu na rolę jaką odegrał w czasie strajku kolejowego.**

Wziąwszy te szczegóły pod uwagę p. Grabski udał się o godz. 1'30 do Belwederu, gdzie w obecności prez. Rzplitej odbył dłuższą **konferencję z gen. Sosnkowskim** w sprawie warunków, jakie on stawiał gdyby został ministrem spr. wojsk., według informacji, jakie posiadamy **doszło do porozumienia.**

Warunki gen. Sosnkowskiego są następujące:

zwiększenie budżetu min. spr. wojsk., powrót do czynnej służby wojskowej marsz. Piłsudskiego, a ponadto jaknajszybsze przeprowadzenie ustawy o najwyższych władzach wojskowych,

ale nie według redakcji wniesionej przez rząd ustępujący.

Dzisiejsze posiedzenie Sejmu.

Dyskusja nad programem rządu. Wybór marszałka Sejmu.

Warszawa. (Tel. wł.) (G) Jutro o godz. 4 pop. odbędzie się posiedzenie sejmu; jako jedyny punkt porządku dziennego deklaracja nowego rządu. Być może, że dyskusja nad tą deklaracją będzie natychmiast otwarta i gdyby nie zakończyła się jutro przeniesiony byłby dalszy jej ciąg na piątek.

W piątek również ma być dokonany obiór nowego marszałka sejmu. Co się tyczy kandydatury marszałka, to **panuje opinja, że p. Rataj nie będzie kandydował.**

DYSLOKACJA WOJSK SOWIECKICH NA POGRANICZU POLSKI

Warszawa. (Tel. wł.) (G) Z poważnych kół wojskowych dowiadujemy się, że na pograniczu Polski Bolszewicy rozlokowali nowych 5 dywizji.

Anglja uzbraja Niemcy.

„Ere nouvelle" donosi ze Sztokholmu pod sensacyjnym wielce tytułem, iż Anglja dostarcza Niemcom amunicji. Odbyć się to miało w następujący sposób.

Koło miejscowości Rifae, w Szwecji osiadł na mieliźmie statek angielski „Warsew", któremu władze szwedzkie pospieszyły z ratunkiem. Aby go z mielizny zepchnąć trzeba było go wpierw wyładować.

I cóż się okazało?

Oto, że statek wiezie ładunek 250 tonn nitrogliceryny, bardzo poważnego w skutkach materjału kruszącego, która — według oświadczeń załogi — miała być przeładowana na statek niemiecki „Tilde".

Kiedy wiadomość ta dostała się do prasy angielskiej, okazało się, że materjał wybuchowy wieziony przez „Warsew" wysłany został przez znaną firmę Wickers'a, której spółwłaścicielem jest Sir Bazil Zacharoff, legendarny bogacz, amator finansowy wojen, Grek Anglik, Bułgar i Monachijczyk w jednej osobie.

Prasa angielska stara się tą wiadomość przytłumić, a firma Wickersa wszelkich wyjaśnień odmówiła.

Telegram ten, czy korespondencje, przyjąć należy spokojnie i zimno, tak jak wielcy nasi protektorzy traktują swe wzajemne i do b. nieprzyjaciół stosunki. Przypominamy tylko jak serdecznie namiętne frazesy jak „Entente cordiale", — „Gott strafe England", bogobojny zamiar Lorda Roberta Cecila — rozbrojenia państw w Lidze Narodów zbierających się i podkreślamy jeszcze iż temi setkami tonn nitrogliceryny możnaby zamienić w gruzy i strzępy ludzkie cały Górny Śląsk polski.

Zachowujmy się więc tak zimno, by rzeczy ponad nami się dziejące nie były w chwili decydującej przykrą niespodzianką lub co gorsze klęską.

ZAMKNIĘCIE GRANICY MIĘDZY RUMUNJĄ A CZECHOSŁOW.

Praga. (PAT.) Czeskie Słowo donosi, że rząd rumuński zarządził niespodziewanie zamknięcie granicy między Czechosłowacją a Rumunją.

WŁADYSŁAW ORKAN. 19

Kostka Napierski

Powieść z XVII. wieku.

CZĘŚĆ DRUGA.

(Ciąg dalszy).

Jędrek siedział osłabły, zgasły w sobie, z głową zwisłą na piersi, jakby zatrutą strzałą w serce ugodzony. Perswazje przyjaciół przechodziły ponad nim, jak chybione żegnania uroku, zgoła nic go nie okrzepiając.

— E, co, psia... — pogorszył się Józek. — Napijmy sie. Zdrowie twoje, Jędruś!

Podjął kubek, gdy się z nim trącili, i wypił bezwolnie. Wino też władę straciło.

Pobok w izbie szynkownej owały się skrzypce...

Cygan, pędziciel wieczny, wiatrów brat, czujem jakimś przedziwnym zwiedziawszy się o bytności harnasiów „pod Hulą", przyszedł im zagrać... Smutkiem skrzypiec serca ich ucieszyć.

...Zakwiliło — zagadało — opuszczenie — samo jedno wśród całego świata. Ode wsi do wsi — z kraju w kraj — dniem, nocą — w spiekocie, chłodzie... A wiatr pogania — świszcze — tnie — igłami mrozu... prędzej! prędzej! — śmierć goni — w taniec wartki! — w ucieczkę — w zatracenie — w szał!!

...Dola — dola cygańska... To samo... Od wieka wieków — z kraju w kraj — za krwi przemocnej siła, ślepą, niewiedną tęsknotą... A coś się wlecze jak mgła — przypomnienie... Coś, co było tam — tam — przed wieków wiekami... nim ich wygnano z raju. Ostała dola tułacza — a po tamtem — utraconem — jęk — jęk...

Cygan grał. A Jędrzkowi, słuchającemu tej skargi, widziało się, że mu smyczkiem po krwawem sercu prowadzi... Swojej z zawodzeń skrzypiec słuchał klęski. I, za każdym zawrotem melodji, żalu coraz więcej do serca jego wpływało. W momencie pewnym nie mógł już ucisku żalu znieść — pięści zwarł, aż dłonie zakrwawił — i, unosząc je, wszystkim wyrzutem, ciśniętym w przestrzeń, zaśpiewał:

„Czy-żeś ty, dziewczyno,
Z kamienia wyrosła?!
Mnie-ś sie spodobała,
Ku innemu-ś posła..."

Przejęło to tak czułe serce Jaśka, iż łzy poczęły mu na zwisłe wąsiska spadać, a z wąsów na stół, do wina.

Cygan w te razy, słysząc oddźwięk, uderzył w zbójnicki...

Jędrek — jak stał — chybnął przez stół do izby szynkowni... Już przed muzyką stanął — już śpiewa:

„Ej, kieby nie ty —
Hej, kieby nie ty —
Byliby mie zabili
I z konicka zrzucili
Między płety..."

Runął z wysoka w taniec.

Powstali dwaj przyjaciele, pod szli ku drzwiom. Byłoż się czemu popatrzeć!

...Niósł się, jak chmura nawalna. Sam jeden — a cała izba nim pełna.

Gdy tak kołem okrążył izbę po kilkakroć — znów koło muzyki idąc:

— Sto-se! — krzyknął i zwyrtnął na miejscu.

Zadudniły dyle — zatrzęsła się karczma — zakręcił świat... Strunom aż dech zapierało.

Teraz, jak wicher się nosił...

Wciśnięta w kąty izby zmudź, biedota wiejska, gały i gardła otwarła z podziwu.

Przestał w końcu — cyganowi cisnął garść dukatów — wrócił do izby, i padł ciężko na ławę.

Przepili doń, lecz się już nie ożywił. Niemoc śmiertelna nań naszła. Jeszcze słabo, podparłszy głowę, zaśpiewał:

„Boże-ż mój, Boże-ż mój,
E zasmucony świat mój —
Wto-ż mi go zasmucieł?
Bodaj sie nie wrócieł..."

I czołem na stół opadł.

Józek z Jaśkiem w bratniem porozumieniu pozierali nań — przepijali jeszcze do się, cicho się sprawując, jak na stypie. Niebawem i ich senne znużenie zmorzyło.

— — — — — — — — —

Kiedy nazajutrz z przychodzących do szynkowni ktoś głośniej jeno zagadał — stary Jochym, z palcem przy nosie, z ważną, bardzo miną, wskazując drugą ręką na drzwi bocznej izby:

— Szał... — przykazywał — tam panowie zbójniki śpią...

(C. d. n.).

Sprawa Kłajpedy powierzona specjalnej komisji.

Paryż. (PAT.) Rada Ligi Narodów uchwaliła wczoraj utworzyć komisję dla zbadania spraw Kłajpedy. Do komisji wejdzie dwóch przedstawicieli organizacji tranzytowej Ligi Narodów, oraz prezes mianowany przez Radę. Przedstawiciel Polski Skirmunt podkreślił nienaruszalność gwarancji zawartych w projekcie konwencji oraz w protokole dodatkowym. P. Skirmunt zastrzegł sobie prawo ścisłej współpracy z komisją oraz zwrócił uwagę Rady na niedopuszczalność tezy litewskiej o stanie wojny z Polską, co może wcześniej czy później doprowadzić do komplikacji. Oświadczenie delegata polskiego przyjęła Rada do wiadomości. Przewodniczący Branting nawoływał do porozumienia. — Rada zbada raport komisji w marcu przyszłego roku.

Ferment rewolucyjny w Grecji.

KRÓLESTWO GRECCY OPUŚCILI GRECJĘ.

Wiedeń. (PAT). „N. Fr. Presse" donosi z Aten, że król i królowa greccy za poradą rządu rewolucyjnego opuścili Ateny, udając się do Rumunji. Król przed wyjazdem zwrócił się telegraficznie z prośbą do Venizelosa, aby objął chwilowo rządy. Tymczasowo sprawuje rządy admirał Kondoriotis.

REGENT GRECJI.

Ateny, (PAT). 19. 12. Admirał Kondoriotis, który po śmierci króla był regentem Grecji obecnie objął ponownie ten urząd.

INTERWENCJA PAŃSTW ZAGRANICZNYCH.

Londyn. (PAT). „Daily Express" donosi z Belgradu, że posłowie jugosłowiański, francuski i rumuński w Atenach podjęli wspólny krok na rzecz utrzymania monarchji w Grecji.

Sprawy polskie.

OBRADY SENATU.

Warszawa. (PAT.) Wpłynęła interpelacja sen. Wysłoucha w sprawie Jaworzyny, poczem marszałek zawiadomił Izbę o dymisji gabinetu Witosa. Przystąpiono do ratyfikacji 13-u międzynarodowych konwencji, dotyczących ochrony pracy. Ustawy przyjęto bez zmian.

Przystąpiono do ustawy o wykonaniu decyzji Rady Ligi Narodów w sprawie ubezpieczenia społecznego w Poznańskiem i na Pomorzu. Ustawa ta będzie podstawą do rokowań, które mają się odbyć po Nowym Roku pomiędzy Polską a Niemcami w sprawie województwa śląskiego, które nie jest objęte decyzją Rady Ligi Narodów. Ustawę przyjęto bez zmian.

Dalej sen. Brun referował w imieniu komisji skarbowo-budżetowej projekt ustawy o zmianie przepisów dotyczących opłat stemplowych oraz podań od świadectw urzędowych. Ustawę przyjęto bez zmian.

Sen. Buzek referował sejmową ustawę w przedmiocie wypuszczenia Ser. II 6 proc. bonów złotych. Ustawę uchwalono w brzmieniu sejmowem.

Następne posiedzenie jutro o godz. 19, jeżeli będzie można zaprosić przyszłego premjera, aby przedstawił Senatowi gabinet wraz ze swoim programem. Jeżeli zaś to nie będzie możliwe, następne posiedzenie odbędzie się w piątek, 21 bm. o godz. 11 rano.

HANDLOWA UMOWA POLSKO - DUŃSKA.

Warszawa, (PAT). 19. 12. Dziś odbyła się w ministerstwie spraw zagr. konferencja w sprawie umowy handl. polsko-duńskiej. W obradach brali udział poseł duński w Warszawie Arnstedt wraz z sekretarzem poselstwa, ze strony polskiej dyrektor departamentu politycznego min. spr. zagr. p. Koźmiński, naczelnik wydziału ekonom. min. spr. zagr. p. Olszewicz oraz naczelnik wydziału przem. i handlu p. Węcławowicz. Tekst ostateczny traktatu zostanie w najbliższym czasie ustalony.

WYROK NA SENATORA HAMERLINGA ZAPADŁ.

Warszawa, (telef.) „Kurjer Czerwony" donosi: Wyrok sądu marszałkowskiego senatu w sprawie sen. Hamerlinga już zapadł i będzie ogłoszony w piątek 21-go bm. o godz. 5. popołudniu.

W kołach w tajemniczonych zapewniają, że wyrok ten jest potępiający.

UCHWAŁY SEJMU ŚLĄSKIEGO.

Katowice, (PAT). 19. 12. Na dzisiejszem posiedzeniu Sejmu Śląskiego powzięto uchwałę według której urząd wojewódzki z 20 miljardowego kredytu ma wypłacić najpóźniej do dn. 22. grudnia zapomogi inwalidom wojennym, powstańczym i cywilnym, oraz wdowom i sierotom po nich. Następnie przyjęto do wiadomości sprawozdanie Rady wojewódzkiej o stanie budowy nowego gmachu sejmowego. W końcu uchwalono wniosek nagły p. Mateji, wzywający wojewodę, aby zwrócił uwagę rządu centralnego na stosunki panujące na dworcach przetokowych i w celu opróżnienia tych dworców, w przeciwnym bowiem razie produkcji śląskiej grozi zastój.

Wieczór Homera i Ajschylosa.

Zaledwie zaczęło szarzeć na dworze, już w lepiankach i willach ateńskich zamigotały kaganki. Na ulicach zrobiło się rojno. Ten i ów biegnie z poduszką i pożywieniem, a wszystko w kierunku świętego temenosu Dionyzosa, u stóp Akropolu. Kto zajmie pierwsze miejsce w teatrze, ten lepiej będzie mógł podziwiać dzisiejszy agon.

Było to w roku drugim osiemdziesiątej olympiady (458 a. Chr.) za archontatu Filoklesa. W artystyczne szranki wchodziła „Oresteja" Ajschylosa, pod choregją Ksenoklesa z Afidny. Ajschylos, twórca „Persów", który po 15 latach zaciętej pracy nad sobą zdołał wreszcie pobić swoich rywalów i zdobył pierwszą nagrodę. Dziś jest on już sławny i jego „Oresteja" ma pobić wszystkie tragedje w tym sezonie. Toteż zaciekawienie tłumów większe niż zwykle.

Lecz oto już słońce weszło i pierwsze miejsca poczęły się zapełniać dostojnikami i przedstawicielami państw zagranicznych.

Przedstawienie się zaczyna. Scena przedstawia pałac królewski. Po płaskim dachu chodzi tam i z powrotem strażnik, czekając na płomienne wieści z Troi. Dziesięć lat już tak chodzi i czuwa aż dziś na pobliskiej górze ukazał się ogień, znak umówiony, zwiastujący upadek Ilionu. Przed pałacem ruch niezwykły, zbiera się rada starszych by obmyślić program przyjęcia zwycięskiego króla. Jedynie pani domu, zimna i spokojna, każe ustroić pałac i wejście uścielić purpurą. Przed pałac wjeżdża sam Agamemnon na rydwanie. Obok niego Kassandra, dziewica - wieszczka, oblubienica jaśniejącego Apollina. Zebrani oddają cześć, jedynie Klytajmnestra z chłodnym uśmiechem stara się dostosować do nastroju ludu. Ale widok Kassandry napełnia ją gniewem i postanawia wykonać z góry ułożony plan. Zaprasza Agamemnona do środka i tam go morduje toporem. Ten sam los spotyka Kassandrę. Dumna królowa wychodzi z okrawioną siekierą na scenę i oznajmia, że dokonała aktu sprawiedliwości. Agamemnon dla zaspokojenia swoich wojennych ambicji nie wahał się przed 10 laty ofiarować własnej córki na ołtarzu. Zhańbił i podeptał jej macierzyństwo, bogowie zaś zbrodni nie puszczają płazem choćby się nawet jej dopuścił zdobywca Troi.

Godzina 9 rano, pierwsza część Oresteji ukończona. Za chwilę pójdą „Choeforoi", potem „Eumenidai" a wreszcie Proteus, dramat satyrowy. Ajschylos zwycięży, otrzyma w nagrodę wieniec bluszczowy a imię jego zostanie zaprotokołowane w aktach urzędowych.

Ajschylos umarł zdala od ojczyzny na Sycylji. W nagrodę dostał żołnierski nagrobek, na którym napisano, że walczył pod Maratonem, Salaminą i Plateami. Ale potomność uczciła inaczej pamięć Ajschylosa. Wprawdzie z 90 jego tragedji zostało tylko siedem, ale i z nich poznajemy jednego z największych geniuszów, jakich kiedykolwiek zrodziła Hellada. Dziś nikt mu nie zaprzecza, że był ojcem tragedji greckiej.

Tytan myśli, granit tragicznego słowa, geniusz brzydzący się miernotami, znający tylko charaktery wielkie, mające odwagę walczyć choćby z samymi bogami, byle w imię bezwzględnej sprawiedliwości i porządku świata.

Myśl wystawienia tej najdroższej perły twórczości helleńskiej, podjęta przez szkołę dramatyczną p. Frączkowskiego, była w istocie swej chwalebną. Jeżeli w wykonaniu nie wyszła w całej pełni genialność Ajschylosa — nic dziwnego Wielkie dzieło musi mieć wielkich i specjalnie przygotowanych wykonawców. Trudy, położone dokoła stworzenia chóru tragicznego, opłaciły się jednak i znalazły jak najlepsze uznanie wśród licznych widzów. Niektóre momenty i partje muzyczne wywarły niezapomniane wrażenie.

Klytaimnestra (p. Sabatówna) zaraz na początku wpadła w ton liryczny, który w spiżowej postaci Ajschyłosa jest nie do pomyślenia. Serce spoczywa w chórze. Osoby zaś myślą jasno, twardo konsekwentnie i działają. Klytaimnestra broni dostojności macierzyństwa i praw żony zupełnie świadomie i planowo. Altowy głos p. Sabatówny w późniejszych partjach zdawał się zbliżać do właściwego celu.

Kassandra (p. Kipeniówna) przedstawiała się lepiej. Staranna deklamacja malowała tragizm tej postaci wcale plastycznie.

Agamemnon (p. Marek) deklamował ze zrozumieniem i starannością. Czysty męski głos, wyrazistość i rozdział punktów ciężkości w każdym słowie ułatwiały niezmiernie słuchaczom prace wyobraźni.

Rażący był moment jęków śmiertelnych wy-

NOWY POSEŁ WŁOSKI W POLSCE.

Warszawa. (PAT). P. Maioni, poseł nadzwyczajny i minister pełnomocny, nowy przedstawiciel dyplomatyczny Włoch w Polsce, przybył do Warszawy i przejął agendy swego poprzednika.

CZĘŚCIOWE WSTRZYMANIE POCZTY LOTN.

Warszawa. (PAT.) Z dniem 1 grudnia br. została wstrzymana pocztowa komunikacja lotnicza na przestrzeni Gdańsk—Warszawa—Lwów i Warszawa —Kraków. Wznowienie komunikacji będzie w swoim czasie ogłoszone.

INTERWENCJA SOWIETÓW W SPRAWIE BAGIŃSKIEGO I WIECZORKIEWICZA.

Warszawa. (PAT.) Wydział prasowy ministerstwa spraw zagranicznych komunikuje, że pełnomocne przedstawicielstwo Związku sowjeckich Republik Rad zwróciło się do ministerstwa spraw zagranicznych z notą werbalną, w której prosi o wstrzymanie wyroku skazującego porucznika Bagińskiego i ppor. Wieczorkiewicza na karę śmierci i o włączenie wymienionych skazanych do spisu osób podlegających wymianie. Nota motywuje krok rządu sowjeckiego tem, że przedstawicielstwo polskie w Moskwie zwracało się niejednokrotnie do rządu SSSR o wstrzymanie wyroków śmierci wydanych na obywateli sowjeckich skazanych za działalność anti-państwową nie będącą w bezpośrednim stosunku do interesów Rzpltej w SSSR. Ministerstwo spraw zagranicznych odpowiedziało notą w której oświadcza, że rząd polski uważa za niemożliwe przychylenie się do prośby o wstrzymanie wyroku i włączenie Bagińskiego i Wieczorkiewicza na listę osób podlegających wymianie.

SREBRNA MONETA GDAŃSKA W OBIEGU.

Gdańsk, (PAT). 19. 12. Wczoraj nadszedł tu pierwszy transport gdańskiej monety srebrnej, wartości 2.200.000 guldenów, w jednoguldenowych monetach, które pojawiły się już w obiegu.

ANGIELSKA POŻYCZKA DLA M. GDAŃSKA.

Gdańsk, (PAT), 19. 12. Senat gdański rozesłał do prasy komunikat, donoszący, że wolne miasto Gdańsk otrzymało od Banku angielskiego kredyt w wysokości 200.000 ft. ang., równającej się 5 miljonom guldenów gdańskich. Równocześnie Bank angielski zapowiedział, że zamierza pozostawać w ścisłym kontakcie z Bankiem emisyjnym gdańskim.

---

głoszony na scenie, chociaż można było bardzo łatwo zrobić to za sceną, tak jak to uczynił sam poeta. Ze sceny winni byli zejść po skończeniu partji najpierw Agamemnon, potem Klytaimnestra a wreszcie Kassandra. Ten anachronizm psychologiczny dałoby się łatwo usunąć.

Onegdajsza próba szkoły dramatycznej, pokazała, że na prawdziwej scenie możnaby z „Agamemnona" zrobić dzieło niepośledniej miary, któreby stanęło na równi z wagnerowską sztuką.

O „Homerze" w interpretacji Wittlina powiedzieć można, że zepsuł Ajschylosa. Te dwie gwiazdy o różnych światłach nie dadzą się nigdy pogodzić. To dwa zupełnie odrębne światy eposu i tragedji stają się w sąsiedztwie czemś nawzajem się odpychającem. Pochopność w archaizowaniu, oraz pełna zapału i uczucia deklamacja zaciemniały tylko heksametrowy pochód obrazów.

O konferencji p. Wittlina na temat kultury estetycznej Greków i genezy dramatu lepiej nie wspominać. Niektóre pojęcia (np. Moira) są zupełnie fałszywie skonstruowane. W tej sprawie zabierali głos najwybitniejsi znawcy Hellady a poglądy ich w wielu punktach nie zgodziłyby się z wywodami p. Wittlina.

Zdaje się, że w miejscu, które zajął „Homer", powinien się był znaleść jakiś malowniczy wstęp o teatrze klasycznym i o osobie Ajschylosa, który na to zupełnie zasługiwał.

Za wystawienie Ajschylosa i za trudy podjęte dla urzeczywistnienia dzieła należy się szkole dramatycznej całkowite uznanie.

J. Kardasz.

Sprawy wojskowe.

WYSOKOŚĆ DODATKÓW ZA ĆWICZENIA REZERWISTÓW.

Za ćwiczenia oficerów i szeregowych wypłacane są dodatki według następującego wymiaru: oficerowie i chorążowie w stanie rodzinnym otrzymują 278.054 mk. dziennie, oficerowie i chorążowie, kawalerowie lub wdowcy bezdzietni 139.042 mk., szeregowi zawodowi z rodzinami 139.042, szeregowi kawalerowie lub wdowcy bezdzietni 69.000 mk.

DODATEK DROŻYŹNIANY DLA INWALIDÓW WOJENNYCH.

W powołaniu się na okólnik ministra skarbu MSWojsk. zarządziło wypłacać inwalidom, których akta płatnicze nie zostały jeszcze przekazane Izbom skarbowym od 1. grudnia 1923 r. dalszy zasiłek jako dodatek drożyźniany w wysokości 152 proc. od zaopatrzenia przypadającego na dzień 1. listopada, z uwzględnieniem 80-proc. dodatku przyznanego uchwałą rady ministrów w końcu października.

Ze spraw ukraińskich.

Nowy skład prezydjum „Narodnego Komitetu". W związku z rezygnacją członków prezydjum ukr. trudowickiego „Narodnego Komitetu", odbyły się wybory nowego prezydjum. Podczas debat w tej sprawie zaznaczyło się bardzo silne tarcie między zwolennikami ustępującego prezydjum, a „grupą niezależną", Nar. komitetu. Debaty zaczęte 8. bm. przesunięto na dzień 15. bm. Ustępujący prezes p. dr. Ohrymowycz rzucił szereg gorzkich zarzutów pod adresem opozycji. Ostatecznie „grupa niezależna" wzięła górę. — Skład nowego prezydjum przedstawia się następująco: prezes Stefanowycz; wiceprez. dr. Ewyn; sekretarz generalny red. Strutyńskyj; zastępca sekret. Hłynka. Nowy prezes wezwał zebranych do „jedności i obywatelskiej dyscypliny, tem bardziej, że — jak mówił — mogą nas zaskoczyć niespodziewanie wybory, a tylko wtedy, gdy wybierzemy swych przedstawicieli do warszawskiego sejmu, innym torem pójdą nasze sprawy". „Diło" w sprawozdaniu swem o przebiegu wyborów stara się zachować „objektywność", wstrzymuje się od komentarzy i obiecuje pomoc „kwalifikacyjnym staraniom" nowego prezydjum „Narodnego Komitetu".

Kronika.

KALENDARZYK.

Dziś rz. kat. Teofila; gr. kat. Amwrozyja. Jutro rz. kat. Tomasza; gr. kat. Patapia pr. — Wschód słońca 7·20, zachód 3·24.

TEATR WIELKI.

Czwartek „Trawiata", występ A. Dicesku, primadonny królewskiej opery rumuńskiej.
Piątek „Nina" — ostatni występ Zielińskiej.
Sobota o g. 8 „Noc listopadowa" — wieczór „Aida".
Niedziela „Popyehadło"—wieczór „Madame Butterfly".
Poniedziałek teatr zamknięty z powodu Wilji.

TEATR MAŁY.

Czwartek „Pokojówka szuka miejsca".
Piątek „Sprawa Kaisera".
Sobota „Pokojówka szuka miejsca".
Niedziela „Pokojówka szuka miejsca"
Poniedziałek teatr zamknięty z powodu Wilji.

TEATR NOWOŚCI.

Czwartek „Księżniczka Olala".
Piątek „Królowa Montmartru", operetka.
Sobota „Królowa Montmartru".
Niedziela o 3·30 „Księżniczka Olala" — wieczór „Królowa Montmartru".
Poniedziałek 24. bm. teatr zamknięty z powodu Wilji.

We Lwowie.

— Słówko o ostatnich naucz. egzaminach wydziałowych. Piszą nam ze sfer nauczycielskich: Przed wojną egzamin wspomniany był stwierdzeniem dopełniania zawodowego wykształcenia, obecnie zaś stał się metodycznym tak dalece, że lekcja praktyczna jest absolutnem rozstrzygnięciem sprawy. Dawniej kandydat lub kandydatka zdawał najpierw egzamin pisemny, następnie prowadził lekcję praktyczną, a wreszcie poddawał się egzaminowi ustnemu. Obecnie najpierw lekcja. Na wypadek „tremy" — objawu powszechnego i łatwo zrozumiałego — lekcja szwankuje i kandydat przepada. Pozatem poszczególne komisje rozstrzygają często wedle swego „widzimisię" i cała roczna praca egzaminatorów dotknęła tych właśnie, którzy wielkim nakładem pracy przygotowali się do egzaminu i odjechali z niczem. Często aplikacja inspektora wystarcza do niedopuszczenia do egzaminu. Czy metody te nie zniechęcają nauczycielstwo do swego zawodu?

— Danina oświatowa dla Małopolski Wsch. Z nadesłanego nam wykazu dotychczasowych datków na daninę oświatową, dowiadujemy się, że suma składek wynosi 451,163.107 mk. Kwota więc, jak na razie, bardzo drobna. I nie dziw, bo w rzędzie ofiarodawców widzimy przeważnie sfery nauczycielskie i urzędnicze, których z natury rzeczy nie stać na wybitniejszą ofiarność. Na liście ofiarodawców daremnie szukamy reprezentantów sfery posiadającej. Na nich więc teraz kolej, by otworzyli nabite kasy na rzecz daniny oświatowej. Datki należy skierowywać pod adresem sekcji wsch. zarządu główn. TSL., Lwów, ul. Fredry 3., konto P. K. O. nr. 149.833.

— Uwagi z powodu szkarlatyny. Epidemja szkarlatyny we Lwowie zajęła wczorajsze posiedzenie miejskiej Rady Zdrowia, odbyte pod przewodnictwem wiceprez. dra Schleichera. Stwierdzono, że szkarlatyna stale i znacznie zmniejsza się od trzech tygodni. Przebieg tej zdradliwej choroby jest ciągle bardzo łagodny i z tego powodu często bywa niezauważona i lekceważona przez rodziców. Obecni na posiedzeniu reprezentanci szkół ludowych i szkół średnich stwierdzili, że dotychczasowy przebieg epidemji nie daje powodu do zaniepokojenia kół rodzicielskich.

Podczas ferji świątecznych zostaną gruntownie odczyszczone wszystkie sale szkolne, w których choćby jeden wypadek szkarlatyny się pojawił. — Fizyk powiatu lwowskiego dr. Świątkowski skonstatował, że liczniejsze wypadki aniżeli w poprzedzających tygodniach zgłaszane są obecnie w powiecie lwowskim.

Dziatwa wyjeżdżająca na święta na prowincję nie będzie przypuszczoną po świętach do szkół lwowskich, jeżeli nie okaże poświadczenia lokalnej władzy sanitarnej lub wójtowskiej, że w danym domu nie było szkarlatyny, wszystkie pensionaty i bursy we Lwowie poddawane są periodycznym lustracjom przez lekarzy miejskich, zaś dzieci szkolne są pilnie obserwowane przez państwowych lekarzy szkolnych i przez higienistki szkolne.

Ze statystyki obecnej epidemji okazuje się, że ze zgłoszonej liczby zachorowań zapadła najwięcej młodzież w wieku między 11 a 18 latami życia (42 proc.) a następnie uległa zakażeniu młodzież między 7—10 lat życia (29 proc.) a na trzecim miejscu stoi dziatwa między 2—6 lat życia (20 proc.) nieliczne wypadki zdarzyły się w wieku 19—30 lat życia (6 proc.), a reszta przypada na osoby powyżej 30 lat i na niemowlęta.

— Nowa taryfa maksymalna. Od 20 b. m. obowiązuje we Lwowie nowa taryfa maksymalna, obejmująca: mąkę, pieczywo, mięso, wędliny, i tłuszcze. Kupcy zobowiązani są do wywieszenia taryfy w lokalach sprzedaży na widocznem miejscu.

— Abonament teatralny na Gwiazdkę. Dziś tj. we czwartek rozpoczyna się sprzedaż bloczków abonamentowych na styczeń w godzinach od 10—12 w południe i od 7—8 wiecz. Abonament taki będzie miłym upominkiem gwiazdkowym, dlatego też Dyrekcja sprzedaż rozpoczęła tak wcześnie. Ceny naturalnie musiały uledz pewnej podwyżce. Zaznacza się, że tak jak w grudniu ściśle przestrzegać się będzie, by abonament ten mogły nabywać tylko osoby do tego uprawnione.

— Pociągi świąteczne. Z powodu wzmożonego ruchu świątecznego uruchomiony będzie z Warszawy w sobotę 22 bm. dodatkowy pociąg pospieszny Nr. 907, który przybędzie do Lwowa w niedzielę 23 grudnia o godz. 7'47, zaś w środę 26 bież. mies. odejdzie ze Lwowa do Warszawy dodatkowy pociąg pospieszny Nr. 908, o godzinie 20'45. — Szczegółowy rozkład jazdy powyższych pociągów jest uwidoczniony w ściennych rozkładach jazdy.

— **Posiedzenie rady miejskiej** odbędzie się dziś we czwartek, o godz. 6-tej wieczór. Na porządku dziennym między innemi: Zmiana opłat wodociągowych. Podwyższenie opłaty gm. od napojów spirytusowych, od piwa, od miodu i napoji miodowych i od wina. Regulamin obrad rady miejskiej — dyskusja ogólna.

— **Ograniczenie pociągów osobowych.** Z dn. 1 stycznia 1924 wstrzymuje się z powodu słabej frekwencji podróżnych, aż do odwołania bieg pociągów osobowych nr. 1413 i 1414 między Jarosławiem i Rawą Ruską.

Bieg tych pociągów między Rawą Ruską i Sokalem pozostaje bez zmiany.

— **Opłata wywozowa od ziemniaków.** Weszło w życie z dniem 15. grudnia r. b. rozporządzenie ministra skarbu, wydane z porozumieniu z ministrem przemysłu i handlu, o wprowadzeniu opłaty wywozowej od wywozu ziemniaków, zgodnie z rozporządzeniem. Opłata od ziemniaków będzie pobierana w wysokości 70 proc. zysku wywozowego.

— **Nowy podatek** wprowadzony zostanie wkrótce we Lwowie na wzór Warszawy — a mianowicie podatek spożywczy w godzinach nocnych, który nałożony zostanie na wszystkich spożywców w lokalach, szynkujących piwo, wódkę i wino w godzinach od 10 i pół w nocy. Podatek od spożywców wynosić ma w godzinach od 10 i pół do 12 w nocy 10 proc. a w godzinach późniejszych 30 proc. Sekcja IV rady miejskiej przyjęła już w zasadzie ten projekt podatku nowego, następnie weźmie go pod obrady sekcja finansowa, poczem przedłożony zostanie do uchwały radzie miejskiej.

— **Ulice miasta** po ostatnich śniegach i deszczach zamienione w formalne bagna. Trudno przejść po tych bagnach. Nieporządki na niektórych ulicach coraz większe a skoro się zważy, że i oświetlenie ulic coraz marniejsze, łatwo sobie wyobrazić. — z jakiemi trudnościami połączone przejście w godzinach wieczornych. — Zwracamy szczególniejszą uwagę, na ciągłe błoto i bagno od niepamiętnych czasów — przy ul. Chorążczyzny (u rogu Ossolińskich). Może raczy tam zajrzeć ktoś z magistratu. W ulicy Długosza ciemności egipskie. Coraz większe nieporządki równolegle z bezustannem podwyższaniem wszelkich opłat i podatków.

— **Za zbiegowisko i nieposłuszeństwo władzy.** Na ławie oskarżonych zasiadło wczoraj dziewięciu młodzieńców, którzy brali udział w niedoszłej demonstracji lwowskich komunistów z okazji zapowiedzianego na dzień 8 bm. do sali dawnego „Ula“ przy ul. Ossolińskich „wiecu sprawozdawczego“ posła Królikowskiego, znanego działacza komunistycznego z Warszawy. Oskarżeni zostali o zbiegowisko i nieposłuszeństwo władzy. Jan Hip. Majewski, bez zajęcia, Wacław Dziunikowski, absolwent szkoły handlowej, Beer Rothberg, słuch. filoz. Mojż. Leib Honig słuch. praw Edward Schnell monter, Franciszek Mauer szewc, Abraham Jaroslauer, subjekt, Samuel Jaroslauer, Maurycy Winnitz, subjekt. Imieniem Prokuratury wniosł oskarżenie ppulk. dr. Landau. Po przesłuchaniu szeregu świadków, sędzia jednostkowy Świerczyński skazał Abrahama Jaroslauera i Samuela Jaroslauera po 10 dni aresztu, Majewskiego i Dziunikowskiego po 8 dni aresztu, resztę uwolnił.

— **Dalsze szczegóły obławy polic.** O przebiegu i wyniku obławy pol. śledczej pozostającej pod kierownictwem nadkom. Kozakiewicza przez oddział lotny policji pod komendą komisarzy Sędzimira i Konarskiego w pociągu pospiesznym na przestrzeni Lwów — Rzeszów donieśliśmy wczoraj. Po przerwie w Rzeszowie przystąpiono do rewizji pociągu pospiesznego zdążającego do Katowic. Dała ona świetne rezultaty. Przeszło 3 i pół tysiąca dolarów znalazło się w rękach policji. Oprócz tego zakwestjonowano mnóstwo rachunków, bonów i kwitów niestemplowanych opiewających na miljardy mkp. oraz kilkaset sztuk akcji. Rewizja przeprowadzona z nadzwyczajnem taktem ze strony funkcjonarjuszy polic. wywarła wstrząsające wrażenie na pasażerach „dolarowych“ z których niejednemu odechce się na przyszłość przemycanie obcej waluty za granicę. Świetny rezultat obławy, w czasie której zakwestjonowano ogółem około 5 tysięcy dolarów, zawdzięczać należy sumiennej i pełnej poświęcenia pracy komisarzy Sędzimira i Konarskiego oraz wywiadowców Wnękiewicza, Sobola, Harady i innych z Oddziału lotnego, który powstał dzięki inicjatywie komendanta Łukomskiego a o którejowocnej pracy nad tępieniem lichwy i paskarstwa niejednokrotnie pisaliśmy.

— **Dwa pożary.** Wczoraj rano od belki mieszkania w piec wmurowanej zajął się sufit w mieszkaniu na 3 piętrze w domu przy ul. Smolki l. 5. Wezwana na miejsce straż pożarna po godzinnej wytężonej pracy ogień ugasiła.

Drugi wypadek zdarzył się w piwnicy należącej do Jakóba Kaufmana w domu przy ul. Marcina l. 9. Skutkiem nieostrożności zajęło się drzewo nagromadzone w wielkiej ilości a ogień szybko się rozprzestrzeniający przybierał groźne rozmiary. Tylko dzięki natychmiastowej akcji straży pożarnej ogień udało się zlokalizować. Szkoda wyrządzona pożarem znaczna.

— **Śmierć skutkiem przejechania.** W czasie wielkiej zawieruchy śnieżnej która wczoraj wieczorem szalała zdarzył się straszny wypadek którego ofiarą padła kobieta nieznanego nazwiska lat około 40 licząca. Wczasie tym przejeżdżał ul. Kazimierzowską powożąc końmi zaprzęgniętymi do wozu naładowanego żelazem woźnica Leon Goldfischer. Na rogu ul. Bernsteina skręcając potrącił dyszlem jakąś kobietę, która usiłowała przejść ulicę. Potrącona w jednej chwili znalazła się pod końmi a następnie pod kołami wozu, które zmiażdżyli jej całą głowę. Wezwany na miejsce lekarz dzieln. dr. Landau polecił odstawić zwłoki denatki której nazwisko niezdołano dotychczas ustalić do instytutu med. sąd. Golfischera, który bronił się tem że z powodu zawieruchy nie mógł zobaczyć przechodzącej, aresztowano.

— **Ofiara ślizgawicy.** Przechodząc ulicą Kopernika, pośliznęła się i upadając złamała nogę Franciszka Pokorna, lat 45 licząca. Pierwszej pomocy udzieliło nieszczęśliwej pogotowie rat. poczem odwieziona została do szpitala. Wobec panującej już na dobre zimy czas by był by odpowiednie komisarjaty wydały polecenia posterunkowym przypilnowania dozorców z przysypywaniem chodników popiołem.

— **Zamach samobójczy w aresztach polic.** Dziewczynka lekkich obyczajów Aniela M. zamknięta w aresztach polic. targnęła się na swe życie trując się mieszaniną sublimatu, jodyny i kalihypermanganicum. Po przepłukaniu żołądka przez lekarza dyżurnego pogotowia rat. odwieziono ją do szpitala.

Z całej Polski.

— **Powrót zrabowanych dzieł.** Onegdaj przybył do Warszawy transport 67 skrzyń z petersburgskiej akademji sztuk pięknych. Transport zawiera cenną kolekcję rycin Stanisława Augusta, składającą się ze starych sztychów i rysunków w ilości przeszło 130 sztuk. W tym samym transporcie znajdują się dwie paki rękopisów średniowiecznych bibljoteki Załuskich w ilości kilku tysięcy sztuk.

— **Zwolnienie weteranów od podatku.** Ministerjum spraw wojskowych zawiadomiło stowarzyszenie weteranów 1863 r., że minist. skarbu poinformowało, iż na zasadzie art. 7. ust. 3 ust. z dn. 11. sierpnia 1923 r. o podatkach komunalnych weterani 1863 r. zwolnieni są od opłacania podatku od lokali.

— **Z Akademji górniczej w Krakowie.** **Walne zgromadzenie studentów i pierwszych absolwentów akdemji górniczej, zrzeszonych w kole słuchaczów akademji zamknęło czteroletnią działalność powyższego towarzystwa, powołując do życia nową apolityczną organizację: Stowarzyszenie studentów akademji górniczej, obejmujące wszystkich studentów i wychowanków akademji. Organizację nowego stowarzyszenia oparto na wzorach dawniejszych zrzeszeń polskich studentów-górników na obcych akademjach górn. (Loeben, Przybram Freiberg, Petersburg) oraz związków studentów zachodnio europ. akademji górniczych (Mons, Liege, Londyn), przedewszystkiem zaś Associaton des élèves de l'ecole des mines w Paryżu.**

— **W urzędzie pocztowym w Potoku Złotym** (pow. Buczacz) zaprowadzoną została z dniem 15 grudnia br. służba telefoniczna i telegraficzna w ograniczonych godzinach dziennych.

— **Nowe okresowe bilety płatne dla przejazdów służbowych.** Od 1. stycznia 1924 ogranicza ministerstwo kolei żelaznych wydawanie bezpłatnych biletów okresowych na przejazdy służbowe pracowników państw. innych resortów. Równocześnie zaprowadza dla pracowników niektórych działów administracji państw., którzy ze względów służbowych muszą mieć bilety stałe, nowe płatne bilety okresowe po cenach zniżonych, do których podwyżki taryf osobowych nie będą się odnosiły. Bilety takie wydawane będą przez dyrekcję kolei państwowych w Warszawie na każdorazowe polecenie ministerstwa kolei żelaznych.

Ze świata.

— **Zmiana na dyplom. placówce w Charkowie.** Polski charge d'affaires w Charkowie p. Szarota został odwołany do centrali. W Charkowie funkcjonować będzie tylko polski konsulat generalny, którego kierownikiem będzie członek poselstwa polskiego w Moskwie.

— **Koszt wyborów 3 miljony funtów. Obliczają, że koszt wyborów w Anglji będzie wynosił około 2,000.000 funtów, dodając do tego poniesiony już wydatek w sumie 1,200.000 funtów szterlingów na registrację głosujących. Połowę wydatku tego opłaca parlament, a drugą połowę składają dystrykty głosujące.**

Zebrania, odczyty i widowiska.

— **Drugi dzień Homera i Aischylosa.** Kierownictwo Szkoły Dramatycznej donosi, że reprezentacja tego ciekawego widowiska nastąpi po raz drugi i ostatni w piątek 21. grudnia, o godz. 3-ciej popołudniu, w wielkiej sali Konserwatorjum.

— **Ustrój władzy wykonawczej w Polsce.** Staraniem Towarzystwa wiedzy wojskowej wygłosi Prof. Dr. Zbigniew Pazdro we czwartek, dnia 20. bm. w Ognisku Oficerów Załogi Lwowskiej na temat: „Ustrój władzy wykonawczej w Polsce“.

— **Z Towarzystwa prawniczego.** W piątek, 21. bm. o godz. 6.30 wiecz. odbędzie się w lokalu Towarzystwa, przy ul. Mickiewicza l. 5 a I. p., pogadanka w sprawie waloryzacji wierzytelności pieniężnych. Referent: Dr. Józef Bühn, radca Sądu Apelac. Wstęp wolny dla członków Towarzystwa, Związku adwokatów i Związku sędziów.

Osobiste. P. Zygmunt HOFMOKL-OSTROWSKI, rodem z Krakowa, uzyskał na uniwersytecie Jagiellońskim, stopień doktora praw. 5339

PODZIĘKOWANIE.

J. W. Panu Janowi Grekowi, docentowi Uniw. J. K. i J. W. Panu drowi Emilowi Stefkowi, asystentowi Kliniki chor. wewnętrz. Uniw. J. K. składam najserdeczniejsze podziękowanie za niesłychanie troskliwą opiekę lekarską, której zawdzięczam podniesienie się z ciężkiej choroby. Ich znakomita wiedza lekarska w połączeniu z energją i pełną poświęcenia pracą sprawiły, że uniknąłem groźnego niebezpieczeństwa i odzyskałem z powrotem zdrowie, przeto z głębi serca ślę im na tej drodze wyrazy mojej niewygasłej wdzięczności.

Dr. Zbigniew Laskownicki.

Związek polskich towarzystw naukowych.

Na ostatniem walnem zgromadzeniu delegatów towarzystw, prezes p. Stan. Rybicki przedłożył sprawozdanie za rok 1923, jako czwarty rok działalności Związku. W bieżącym roku przystąpiły do związku instytucje (archiwa i muzea) m. Lwowa i obecnie liczy Związek 17 towarzystw i 10 instytucji naukowych. „Syndykat Autorów“, którego zorganizowaniem zajął się Związek i którego zadaniem jest obrona praw autorów i kompozytorów, nie wszędź jeszcze

w życie, ale statut jest ułożony i szereg towarzystw zgłosiło swój akces. Związek brał żywy udział w akcji podjętej przez Komisję dla Współpracy Intelektualnej Ligi Narodów w celu niesienia pomocy krajom wojną dotkniętym i zostawał w stałym kontakcie z sekretarzem Komisji p. prof. dr. Haleckim. Związek zajął się zebraniem materjałów tej Komisji. Ten materjał przesłany do Komisji, do Genewy, okazał się bardzo użytecznym, objaśnił bowiem szerokie koła uczonych całego świata o ciężkiem położeniu uczelni towarzystw i pracowników naukowych w Polsce i przyczynił się do osiągnięcia pozytywnych wyników, jakim jest powołanie jednego z lwowskich profesorów do Washingtonu i jednego z bibljografów do komisji bibljograficznej Ligi Narodów. Walne zgromadzenie postanowiło wyrazić imieniem Związku sekretarzowi dr. Haleckiemu podziękowanie za silne i skuteczne poparcie, użyczone polskiej nauce w jej staraniach o pomoc Ligi Narodów.

Sprawa wydawnictwa 4-go rocznika sprawozdań z czynności towarzystw w r. 1923 nie mogła być załatwioną, ponieważ fundusze, którymi rozporządza Związek, nie wystarczają na pokrycie kosztów.

Przy wyborach zarządu Związku na rok 1924, wybrano prezesem p. Stanisława Rybickiego, wiceprezesami prof. dr. Ernesta Tilla i prof. dr. Jana Hirschlera, sekretarzem prof. dr. Nowickiego, r-edaktorem prof. dr. Zygm. Czernego, skarbnikiem Józ. Chołodeckiego, członkami wydziału wykonawczego prof. dr. Bruchnalskiego, prof. dr. Jana Hirschlera, dyr. Jana Kotulę, prof. dr. Kaz. Twardowskiego.

Związek uchwalił przyłączyć się do protestu wniesionego przez towarzystwo przyrodników im. Kopernika do władz centralnych przeciw przeniesieniu w stan spoczynku wiceprezesa instytutu geologicznego dr. Wawrzyńca Tesseyre'go.

Ograniczenie ruchu towarowego na kolejach w Małopolsce.

Na linjach kolei państw. w Małopolsce obowiązują następujące przerwy względnie ograniczenia ruchu towarowego:

A) Dyrekcja lwowska: 1) ogólna przerwa ruchu na szlaku Borki wielkie — Grzymałów, 2) zakaz wysyłki zboża (pszenicy, żyta, jęczmienia i owsa) i tłuszczów jadalnych za granicę.

B) Dyrekcja stanisławowska: 1) na odcinku Jasienów polny (wyłącznie) Granica Państwa pod Jasienowym Polnym, oraz na odcinku Worochta (wyłącznie) Granica Państwa pod Woronienką wstrzymany ruch osobowy, bagażowy i towarowy; 2) odcinek Diatkowce -Brettler—Szeparowce —Kniaźdwór na szlaku Nadwórniańskie—Przedmieście—Szeparowce—Kniaźdwór kołomyjskich kolei lokalnych jest zamknięty dla ruchu osobowego, bagażowego i towarowego; 3) aż do odwołania obowiązuje zakaz wysyłki wszelkich posyłek wagonów przeznaczonych do Rumunji; 4) reekspedycja przesyłka dla Rumunji we wszystkich stacjach okręgu Dyrekcji stanisławowskiej jest wzbroniony.

C) Dyrekcja krakowska: 1) przewóz przesyłek całowagonowych do okręgu Dyrekcji krakowskiej i tranzytem przez ten okręg jest ograniczony i może się odbywać tylko na podstawie telegraficznego zezwolenia udzielonego z działu dyspozycji taborem przy rozdziale wagonów; 2) zakaz reekspedycji wszelkich przesyłek całowagonowych w stacjach Kraków—Podgórze—Płaszów, Podgórze —Wisła, Grzegórzki—Trzebinia, Oświęcim, Dziedzice, Zebrzydowice, Szczakowa, Czechowice, Bielsk i Żywiec.

Przyspieszyć wykupienie świadectw przemysłowych.

Termin do nabywania świadectw przemysłowych i kart rejestracyjnych na rok podatkowy 1924, na okres od 1. listopada do końca grudnia 1923 r.

Termin ten bezwarunkowo nie zostanie odroczony, a po jego upływie przystąpią niezwłocznie władze podatkowe do ścisłej kontroli przedsiębiorstw handlowych i przemysłowych, oraz zajęć przemysłowych.

Winni zupełnego niewykupienia lub posiadania nieodpowiednich świadectw przemysłowych będą niezwłocznie pociągnięci do odpowiedzialności karnej.

Jednocześnie zwraca się uwagę płatników na tę okoliczność, że poczynając od 1. stycznia 1924 r. ceny świadectw przemysłowych będą zwaloryzowane, tj. przeliczone na franki złote.

Izba skarbowa.

Listy z kraju.

Z nowinek żołkiewskich.

(Kor. własna „Kurjera Lwowskiego").

Żółkiew, w grudniu.

Orkiestra naszego Kołka miłośników sztuki dramatycznej i muzyki, pod dzielną batutą p. Frączkowskiego sprawiła nam miłą niespodziankę koncertem symfonicznym, dnia 12. bm. w nowej sali „Sokoła".

Obfity i urozmaicony program koncertu już sam przez się stanowił atrakcję dla naszych melomanów.

Nie będziemy po raz setny podnosić zalet naszej orkiestry, jej zgrania, pewności i dźwięcznego tonu, nie można jednakowoż nie zaznaczyć przepięknego wykonania cauzonetty Bzajkowskiego z koncertu D-dur (solo skrzypcowe p. Frączkowskiego).

Szkoda tylko, że sala Sokoła nie grzesząca dobrą akustyką, zacierała pewne piękności, których było zapewne więcej, niż mogła się dosłuchać publiczność.

Należałoby częściej dać nam sposobność do usłyszenia naprawdę dobrej muzyki, jaką darzy nas nasza ukochana orkiestra.

E. Hay.

Zapiski.

Bellona. Ukazał się kolejny grudniowy numer Bellony. Na treść jego składają się następujące prace: 1) płk. S. G. Stachiewicza: Doktryna, a rutyna. 2) por. Moszyńskiego: Natarcie i odwrót XV. Armji Sowieckiej. Maj — czerwiec 1920. dokończenie. 3) por. Berki: Organizacyjne i taktyczne zastosowanie kolarzy. 4) rtm. S. G. Pragłowskiego: Środki przeciwdziałania skutkom dokonanego przełamania frontu. 5) płk. Verge: Wojska niemieckie. Artylerja.

Numer zamyka dział, zawierający kronikę wojskową państw obcych (Francja, Niemcy, Rosja), przegląd broni i służb, oraz sprawozdania. Do numeru dołączono komunikat bibljograficzny. wydawnictwo centr. Bibljoteki Wojskowej.

Czasopismo prawnicze i ekonomiczne. Nr. 7—9, rocznika XXI., który się ostatnio ukazał, zawiera artykuły prof. W. L. **Jaworskiego:** Aforyzmy z filozofji prawa (Szkiców prawniczych Nr. V.), Protokoły z posiedzeń Sekcji prawa cywilnego Komisji Kodyfikacyjnej, i projekt prawa autorskiego; prof. F. **Zolla:** Projekt ustawy o waloryzacji należności pieniężnych, opartych na tytułach prywatno-prawnych, Adama **Vetulaniego:** Nagana sądowa w dawnem prawie polskiem (uwagi z powodu pracy dra J. Rafacza: Nagana sędziego w dawnym procesie polskim); W. **Zbyszewskiego:** Z literatury bolszewickiej: Poglądy Lenina na państwo.

Nadesłane.

Kurjer ekonomiczny.

Lwów, 19. grudnia.

+ **Zgromadzenia giełdy lwowskiej** wczoraj nie było.

+ **Niesłychany brak gotówki w Gdańsku,** jaki nastąpił po wprowadzeniu guldena, doszedł do tego stopnia, że nawet zakłady użyteczności publicznej żądają od sum zaległych 5 procent w stosunku dziennym.

+ **Wolny handel naftą w Rumunji.** Rada ministrów uchwaliła przywrócenie wolnego handlu naftą. Wywóz ropy zostanie zakazany, natomiast wywóz produktów naftowych będzie dozwolony za złożeniem obowiązujących taks wywozowych. (PAT).

AKCJE GIEŁDY KRAKOWSKIEJ

Tohan 650 750 Impex 25 30, Pharma 550 650, Br. Rolniccy 100 150, Polski Glob 100 150 Żegluga 100 150, Zieleniewski 26000 27000, Cegielski 1150 1250, Trzebinia masz. 850 1000, Parowozy 725 825, Automotor 450 550, Rohn i Zieliński 650 750, Potęga 15000 18000, Pocisk 600 700, Siersza górn. 15500 16500, Górka 27000 30000 Tepege 5750 6250 Nafta 900 1000, Pokucie 650 725, Strug 2000 2500, Synd. kosz. 200 250, Trzebinia tłuszcz. 5750 6250 Krakus 1200 1700, Ćmielów 1300 1700 Siersza elektr. 325 425, Chodorów 7500 8500, Teropol 275 350, Niemojewski 725 775 Piasecki 3200 3700.

GIEŁDA WARSZAWSKA.

Warszawska. (Tel. wł.) (G) Tendencja dla walut i dewiz zagr.. nieco słabsze, dolar 6.160, — akcji dziś nie notowano.

Kursa walut Kurjer Lwowski Nr. 298	Lwów — dnia 19 grudnia 1923		Warszawa dnia 19 grudnia	Kraków dnia 19 XII.	Zurych dnia 19 XII.	Berlin dnia 17 XII.
	Gotówka	Dewizy	Dewizy			
100 Mk. pol.			—100—		0·000·0	00·00
1 funt. ang.			2640000—2800000		25 09	18354000
100 frs. fran.			3190000—3350000		30·10	221445
100 fr. szwaj.			1050000—1140000		100·00	730110
100 frc. belg.			2770000—2920000		26·25	1921180
100 K czesk.			176950—182000		16·80	125685
100 K węg.			—·—		—·0003	000
100 K austr.			8405—8905		—·0080	59850
100 M niem.			00000—00000		—	100·00
1 Dolar am.			6040000—6500000		5·73	4189500
100 Lir wł.			265000—275000		24·88	183540
100 Lei rum.			000—000		2·97	00·00
1 guld. hol			2318000—2585000		219 00	1596000
100 K norw.			—·—		86 00	430420
100 K duńsk.			—.—		101·75	748125
100 K szw.					150·50	1105230

UWAGA: „P" oznacza kursa poprzednie.

SPORT.

— **Karpackie Towarzystwo Narciarzy** rozpoczyna w bieżącym tygodniu we Lwowie kurs jazdy na nartach, dla początkujących. Obszerny program obejmuje dwa wykłady o nartach, narciarstwie i wycieczkach zimowych z obrazami świetlnemi; prócz tego jedno ćwiczenie na sali zaznajamiające ze sposobem jeżdżenia oraz 8 ćwiczeń na śniegu. — Kurs będzie podzielony podług wieku uczących się na dwie klasy, tak że ćwiczenia odbędą się w dwu oddzielnych partjach. Zgłoszenia na kurs oraz bliższe szczegóły w lokalu Twa, ul. Podlewskiego 7 II p. w czwartek od 7 do 8 wiecz. ewentualnie w piątek o 7 wiecz. w sali Twa gospodarczego Kopernika 20, gdzie odbędzie się pierwszy wykład. Równocześnie zawiadamia się, że wypożyczalnia nart jest dostępną dla Członków kursu.

Karpackie Towarzystwo Narciarzy urządza po świętach Boż. Nar. drugi kurs jazdy na nartach dla początkujących w Sławsku. Kurs 4-dniowy rozpocznie się dnia 27 bm. Wycieczka świąteczna wyjeżdża do Sławska dnia 26 bm. bliższe dane zostaną w najbliższym czasie podane do wiadomości. Noclegi można wyłącznie zamawiać w lokalu Towarzystwa w dniach i godzinach urzędowych, a to we wtorki, czwartki i piątki od godz. 19—20 ul. Podlewskiego 7 II p.

Klęska Morawskiej Slavii w Konstantynopolu. Slavia (Berno), w dniu 16. bm. uległa Teamowi tureckiemu w stosunku 1 : 4. Match ten był ostatnim gościnnym występem Mor. Slavii w Konstantynopolu.

D. F. C. Praga rozegrał w b. r. 57 gier, z tych 17 poza obrębem Pragi, 6 w Pradze na obcych boiskach i 34 na własnem. Stosunek bramek 226 : 82 na swoją korzyść. Wygranych gier 39, przegranych 10 i 8 remisowych.

Największy klub piłki nożnej na świecie. F. C. Barcelona ma 10.500 członków.

Wohlfstahl i Migiel I. z Polonji przemyskiej przenoszą się do lwowskiej Hasmonei.

Pogłoski, jakoby Steuerman miał przenieść się do Pogoni, są nieprawdziwe.

Fabryka J. A. Baczewski

otwiera sklep własny.

Baczewski, jak się dowiadujemy, **otwiera ponownie** w Rynku Nr. 31 **we Lwowie** w dniach najbliższych, po ośmiu latach nieczynności **sklep** pierwszorzędnych likierów i wódek światowej sławy fabryki J. A. Baczewski (rok zał. 1782).

Magazyn ten zamknięty był od roku 1915, to jest od czasu inwazji rosyjskiej i przez ten czas publiczność dotkliwie odczuwała brak możności zaopatrzenia się wprost u źródła w doskonałe wyroby fabryki Baczewskiego.

Na końcu zaznaczyć musimy, że — jak każdemu wiadomo — w tym magazynie nabyć będzie można wszelkie likiery i napoje alkoholowe tak samo, jak przed wojną, co podajemy do publicznej wiadomości, mając nadzieję, że wszyscy przedwojenni odbiorcy, jakoteż cała publiczność powita fakt otwarcia magazynu również z uznaniem.

Niezależnie od ponownego podjęcia sprzedaży detajlicznej przez fabrykę, wyroby Baczewskiego sprzedawać będą nadal po cenach nie wyższych jak sklep w Rynku, także wszystkie pierwszorzędne sklepy i handle delikatesów we Lwowie.

OBUWIE! OBUWIE!

KRAJOWE i ZAGRANICZNE

DO NABYCIA 175

w Chrześcijańskiej Spółce

„HERA“ Lwów, Rynek 34.

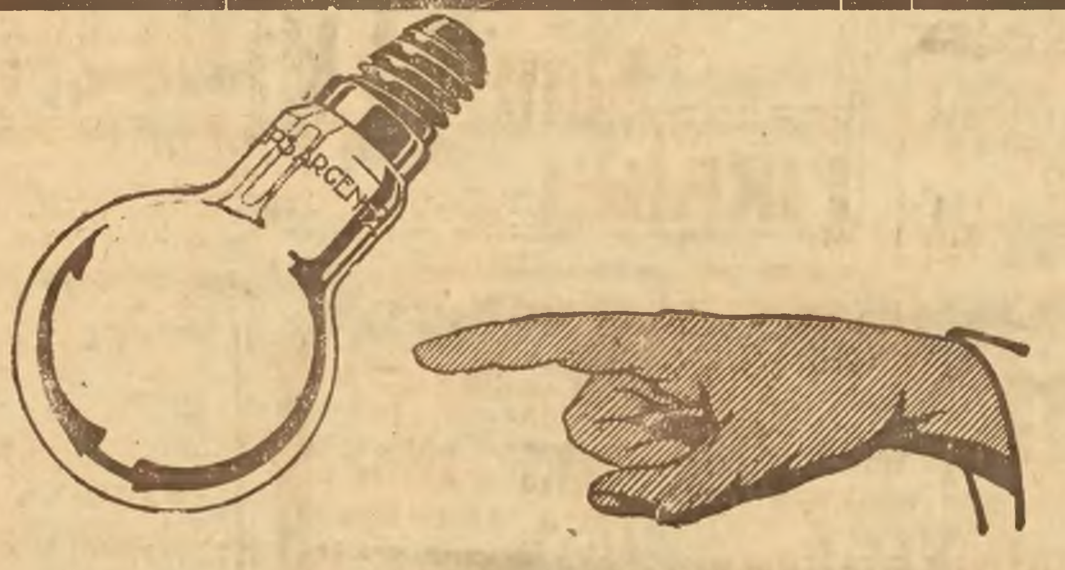
— Dom Stadtmüllera. —

Sypialnia jasionowa, **Jadalnia**, dębowa, **Gabinet Klubowy, Garnitur**, Biurko amer., Registratura, Łóżka żelazne Guittnera, Łóżeczka dziecinne, Meble gięte i tapicerowane, Karnisze mosiężne, Materace włosienne poleca 1691

Magazyn Mebli Steil i Ska

Lwów, Kazimierzowska 28.

CHRONI WZROK

OSZCZĘDZA PRĄD

PHILIPS ARGENTA

793

Stan. CWENARSKI poleca, **PRAKTYCZNE PODARKI na „GWIAZDKĘ“**: z 10% opustem własnego wyrobu balje blaszane, baniaki, wanny, wanienki, wiadra, konewki, kuchenki blaszane, **naczynia emaljowane**, sita do mąki i fasowania, oraz wszelkie towary galanteryjne.

LWÓW, AKADEMICKA 21. **Sprzedaż naczyń wysortowanych po cenach umiarkowanych.**

Magazyn konfekc. damsk. „MAISON CHIC“ Lwów Sykstuska 1.

poleca po cenach konkurencyjnych pojedyncze modele zagraniczne. 1667

Wiel i wybór Kamizelek wełnianych. ? Uwaga na firmę MAISON CHIC ?

ŻĄDAJCIE WSZĘDZIE HERBATĘ NAJLEPSZĄ W SMAKU

(polecamy Cejlońską Nr. 9, Chińską Nr. 5).

POWSZECHNIE ZNANEJ W POLSCE PRZEDWOJENNEJ FIRMY

T-wo HANDLU HERBATĄ

BAZYLI PERŁOW i SYNOWIE

795

ZAŁOŻONEJ W 1787 ROKU

Oddział w Warszawie, Marszałkowska 52.

Tel. 18-50.

Poszukiwani są energiczni agenci dobrze wprowadzeni w branży kolonialnej.

Informacje: **Lwów, Hotel Bristol.**

Pończochy

i wszelkie trykotaże kupuje się **najtaniej** u firmy

PFAU, Lwów Rynek 19.

(bo wchód przez sień) 1661

DRZEWO OPAŁOWE bukowe rębane **po 15,000.000 mp**

WĘGIEL górnośląski po 30,000.000 mp.

za 1.000 kg wraz z dowozem przed dom dostarcza

„TERMA“ Sp. z ogr. odpow. **we Lwowie, ul. Lelewel'a 5**

(obok pl. Akademickiego). Tel. 169. Ceny ważne do 25. grudnia br. 5340

Różne.

Chora nauczycielka na zawrót głowy, reumatyzm, bez pensji, bez rodziny i bez środków do życia nie może otrzymać posady. Uprasza o doraźną pomoc w odzieży ciepłej, o obuwie, bieliznę lub datki. Łaskawe zgłoszenia przyjmie admin. „Kurjera Lwowskiego“ 5277

Artur Smutny, stroiciel fortepianów, Chmielowskiego 5, przyjmuje **strojenia i reparacje.** 5313

Unieważniam skradzioną książeczkę wojskową wydaną przez P. K. U. Przemyśl na nazwisko Maksem Andrzej. 5333

Kupno i sprzedaż.

Pianino krzyżowe prawie nowe, znakomite - sprzedam, Kopernika 26, parter oficyny, Skleniarski. 5331

Fortepian Schweighofera, krótki — sprzedam — Domagalewicza 3, parter lewy od 2—6. 5330

Drukiem A. Goldmana, Sykstuska 19. Tel. 874. Odpowiedzialny redaktor: Tadeusz Stroiński.